
ФАРМАКОЕКОНОМІКА

Рекомендована д-м фармац. наук, проф. О.М. Заліською

УДК 614.2:615.1:616.1:615.838 (477.7)

НАУКОВИЙ АНАЛІЗ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ФАРМАКОЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У САНАТОРНО-КУРОРТНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

© В.В. Трохимчук, О.В. Кіскіна

Одеський державний медичний університет

Резюме: проведено аналіз періодичних видань щодо фармакоекономічних досліджень у курортології. Показано перспективність розробки методології проведення фармакоекономічних досліджень в санаторно-курортній галузі.

Ключові слова: оптимізація лікування, санаторно-курортні заклади, фармакоекономічні дослідження.

ВСТУП. Підвищення якості санаторно-курортного лікування тісно пов'язане із запровадженням страхової медицини в Україні. В існуючих економічних умовах закладам охорони здоров'я складно відповідати основним критеріям санаторно-курортної допомоги: доступність, профілактична спрямованість, комплексність, ефективність, наявність єдиної системи нагляду за станом здоров'я та ефективністю проведеного лікування до, під час та після перебування в курортних закладах.

Курорти стають недоступними для більшості хворих. Причиною цього, поряд зі зменшенням бюджетного фінансування галузі, стає й недосконалий механізм формування вартості санаторно-курортного лікування, в тому числі й визначення витрат на ліки.

На сьогодні всі види витрат на утримання та лікування хворих в санаторно-курортних закладах визначаються економічним поняттям ліжко-день. Структура ліжко-дня враховує витрати на харчування, паливно-енергетичне забезпечення, утримання штату, в тому числі витрати безпосередньо спрямовані на здійснення лікувально-діагностичного процесу. При цьому витрати, заплановані безпосередньо на лікувально-діагностичну роботу, як правило, не диференціюються залежно від нозологічної форми захворювання, тяжкості стану хворого, необхідного переліку лікувально-діагностичних методик. Так, наприклад, трудові витрати на хворих, які проходять санаторно-курортну реабілітацію з приводу гострого інфаркту міокарда, в 2-3 рази перевищують витрати на лікування остеохондрозу в неврологічному відділенні [2]. Все це впевнено вказує на необхідність диференційованого підходу до визначення вартості лікування залежно від нозологічної форми та ступеня тяжкості захворювання. При визначенні вартості лікування в санаторно-курортних закладах та-

кож є необхідним обґрунтування використання фізичних методів терапії та лікарських засобів.

Оптимізацією лікування та дослідженням співвідношення між витратами та ефективністю медичних технологій займається фармакоекономіка. Використовуючи методи фармакоекономічного аналізу, стає можливим визначення найбільш ефективної та безпечної технології для раціонального використання обмежених ресурсів. Проведення комплекс заходів щодо визначення вартості лікування та утримання хворого впродовж необхідного терміну в лікувально-оздоровчих закладах є одним з кроків на шляху впровадження в системі охорони здоров'я медичного страхування.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ. В Україні вже зроблено певні кроки щодо розробки методології проведення фармакоекономічного аналізу та впровадження фармакоекономічних досліджень з метою формування формулярних переліків [3, 4, 7, 9, 10]. Так, визначено методику фармакоекономічного аналізу схем лікування цукрового діабету, туберкульозу, захворювань сечостатевої системи, ревматоїдного артриту та інших захворювань в умовах стаціонару [1, 5, 6, 8, 12, 13, 14]. Вивчаються фармакоекономічні підходи для відпрацювання формуляру у Військово-медичній службі [11, 15].

Мета нашої роботи – оцінка інформаційної цінності періодичних видань щодо проведення фармакоекономічних досліджень у курортології.

РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ. Для аналізу було обрано 3 фахових журнали: "Медицинская реабилитация, курортология и физиотерапия" (науково-практичний журнал), "Український бальнеологічний журнал" (науково-практичний журнал) та "Вестник физиотерапии и курортологии" (науково-медичний журнал). Нами проведено вивчення публікацій у зазначених виданнях за 2000-2005 рр. Інформація про використання лікарських засобів оцінювалась за такими критеріями [5].

1. Терапевтична ефективність лікарських засобів.
2. Безпечність лікарських засобів.
3. Порівняльна терапевтична ефективність.
4. Вартість фармакотерапії чи медичної технології.
5. Фармакоекономічна оцінка лікарських засобів.

6. Оцінка якості життя хворого після проведеного лікування.

Необхідно відмітити, що перші чотири критерії належать до умовно фармакоекономічних, і можуть бути використанні як джерела для подальшої фармакоекономічної оцінки препаратів. Наступні два критерії характеризують методологію фармакоекономічного використання лікарських засобів (табл. 1).

Таблиця 1. Критерії оцінки використання лікарських засобів

№ за/п	Критерії оцінки	Видання*			Всього статей за даним критерієм	% співвідношення
		1	2	3		
1	Медичні технології	157	112	307	576	83,72
2	Ефективність та економіка фармакотерапії, в т.ч.	32	38	42	112	16,28
	2.1. Терапевтична ефективність лікарських засобів	12	24	20	56	8,14
	2.2. Безпечність лікарських засобів	-	1	2	3	0,44
	2.3. Порівняльна терапевтична ефективність	16	11	12	39	5,67
	2.4. Вартість фармакотерапії чи медичної технології	-	-	1	1	0,15
	2.5. Фармакоекономічна оцінка лікарських засобів	-	1	-	1	0,15
	2.6. Оцінка якості життя хворого після проведеного лікування	4	1	7	12	1,73

* **Примітки:** 1 – Медицинская реабилитация, курортология и физиотерапия;

2 – Український бальнеологічний журнал;

3 – Вестник физиотерапии и курортологии.

Дослідження охоплювали 688 публікацій, з яких більшість (83,72%) присвячена медичним аспектам санаторно-курортного лікування. Питання ж використання лікарських засобів відображено в 16,28 % випадках.

ВИСНОВКИ. За результатами проведеного

дослідження можна зробити висновок, що фармакоекономічні дослідження в галузі курортології лише задекларовані та займають не більше 2 % в обсязі публікацій. Тому є перспективним розробка методології проведення фармакоекономічних досліджень в санаторно-курортній галузі.

Література

1. Бойко А.І. Фармакоекономічний аналіз схем лікування цукрового діабету // Фармац. журн. – 2004. – № 5. – С. 14-19.
2. Вайсфельд Д. Н., Лисогурская В.А., Петров А.П., Сафонова А.М. О понятии клинко-статистическая группа применительно к санаторно-курортным учреждениям // Материалы республиканской конференции "Организация курортного дела в Украине". – Одесса, 1995 – С. 15-17.
3. Громовик Б.П., Левицька О.Р., Юзевич В.М. та ін. Принципи формування переліків лікарських засобів для стандартів медикаментозної терапії // Фармац. журн. – 2004. – № 5. – С. 3-9.
4. Заліська О.М. Методичні підходи до моделювання у фармакоекономічному аналізі // Фармац. журн. – 2004. – № 6. – С. 8-13.
5. Заліська О.М. Теоретичні основи та практичне використання фармакоекономіки в Україні: Автореф.

дис. ... д-ра фармац. наук: 15.00.01 / Львів. нац. мед. ун-т. – Львів, 2004. – 33 с.

6. Мнушко З.Н., Труфан С.Б. Фармакоекономическая оценка гипополидемических лекарственных препаратов // Провізор. – 2002. – № 21. – С. 18-21.

7. Немченко А.С., Підколізна М.В. Фармакоекономіка: методичні підходи до визначення моделі фармацевтичного формуляра // Ліки України. – 2001. – № 3. – С. 9-12.

8. Немченко А.С., Підколізна М.В. Фармакоекономіка: методичні підходи до визначення моделі фармацевтичного формуляра // Ліки України. – 2001. – № 4. – С. 14-16.

9. Пономаренко В.М., Зіменковський А.Б., Грем О.Ю. Формулярна система України: концептуальні підходи розробки та впровадження: Методичні рекомендації. – К., 2005. – 31с.

10. Посилкіна О.В., Попов С.Б., Зайченко Г.В. Фармакоекономічні підходи до раціонального використання лікарських засобів // Клін. фармація. – 2000. – Т.4, № 4. – С.33-39.
11. Притула Р.Л. Фармакоекономічне обґрунтування медикаментозного забезпечення військовослужбовців в умовах медичного страхування: Автореф. дис. ... канд. фармац. наук: 15.00.01 / Київ. мед. ак. післядипломн. освіти. – К., 2005. – 24 с.
12. Софронова І.В., Мнушко З. Методичні підходи до фармакоекономічної оцінки застосування вакцинних препаратів // Ліки України. – 2000. – № 11. – С. 8-10.
13. Толочко В.М., Єрмоленко Т.І. Фармакоекономічні аспекти лікарського забезпечення хворих сечокам'яною хворобою в умовах стаціонарного лікування // Фармац. журн. – 2005. – № 4. – С.82-87.
14. Толочко В.М., Єрмоленко Т.І. Оптимізація витрат на лікарське забезпечення хворих гломерулонефритом шляхом стандартизації лікування в умовах спеціалізованого стаціонару // Фармац. журн. – 2005. – № 6. – С.15-21.
14. Трохимчук В.В., Іванисенко В.Г., Гульпа В.С. та ін. Раціональний вибір антибіотиків для створення формуляра лікарських засобів // Вісн. фармації. – 2001. – №3(27) – С.105.

НАУЧНЫЙ АНАЛИЗ ПЕРИОДИЧЕСКИХ ИЗДАНИЙ ОТНОСИТЕЛЬНО ПРОВЕДЕНИЯ ФАРМАКОЭКОНОМИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ В САНАТОРНО-КУРОРТНОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

В.В. Трохимчук, Е.В. Кискина

Одесский государственный медицинский университет

Резюме: проведен анализ периодических изданий относительно фармакоэкономических исследований в курортологии. Показана перспективность разработки методологии проведения фармакоэкономических исследований в санаторно-курортной отрасли.

Ключевые слова: оптимизация лечения, санаторно-курортные учреждения, фармакоэкономические исследования.

SCIENTIFIC ANALYSIS OF PERIODICALS IN RELATION TO CONDUCTING OF PHARMACOECONOMICAL RESEARCHES IN SANATORIUM AND RESORT INDUSTRY IN UKRAINE

V.V. Trokhymchuk, O.V. Kiskina

Odessa State Medical University

Summary: the analysis of periodicals in relation to pharmacoeconomical researches in resort branch has been conducted. Perspective of development of methodology of conducting of pharmacoeconomical researches in sanatorium and resort industry has been shown.

Key words: optimization of medical treatment, sanatorium and resort establishments, pharmacoeconomical researches.